

Vår saksbehandler: Bente Tronrud

Vår dato:
12.12.22
Vår
referanse:
2022/36

Deres
referanse:

Referat fra rådsmøte i Faglig råd for helse- og oppvekstfag (FRHO)

Onsdag 30. november 2022

kl. 10:00-1500 – Utdanningsdirektoratets lokaler
Kl. 13:45-15:00 – Juleavslutning på Vaaghals

Innkalt	Representerer
Eli Sogn Iversen	KS
Tonje Thorbjørnsen	Fagforbundet
Eva Aronsen	Virke
Silje Paulsen	Spekter
Anne Yun Rygh	Utdanningsforbundet
Anders Grydeland Ek	KS
Tone Mila	NHO (Geneo)
Ingri Bjørnevik	Fagforbundet
Einar Hanisch	Delta
Bodil Røkke	Parat
Helge Sporsheim	LO Stat
Andrew Cornell	Utdanningsforbundet
Anne Lise Solbakk	Skolenes landsforbund
Catrine Utne Pettersen	KS (skoleeier)
Bjørn Ivar Jensen	KS (skoleeier)
Johannes Lundvoll	Elevorganisasjonen
Linda Hafskjold	Helsedirektoratet (observatør)

Fra Utdanningsdirektoratet

Bente Tronrud	Avdeling for fagopplæring og rettsferdsvederlag
Knut G. Andersen (Sak 32)	Divisjon for læreplan og vurdering
Inger Lise Stiang/Sana Ali (Sak 36)	----- “ -----

Forfall:

Linda Hafskjold/Cathrine H.	Helsedirektoratet
Welle-Watne	
Ingri Bjørnevik/Morten Lindhard	Fagforbundet

Dagsorden:

31/2022	<p>Godkjenne innkalling og dagsorden rådsmøte 30.11.2022, og saker til eventuelt Ingen saker til eventuelt.</p> <p>Vedtak: <i>Innkalling og dagorden for møtet 30.11.22 er godkjent.</i></p>
32/2022	<p>Prinsipper for læreplanutvikling – oppdrag fra Utdanningsdirektoratet Det er behov for en oppdatering av Retningslinjer for utforming av læreplaner for fag i LK20 og LK20S (samisk). Se oppdragsbrevet her.</p> <p>Med utgangspunkt i utkast til reviderte retningslinjer for utforming av nasjonale og samiske læreplaner for fag i LK20 og LK20S med vedlegg, ber Udir rådene om å vurdere:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. For <u>kapitlet Læreplaner i programfag og lærefag i yrkesfaglige utdanningsprogram</u> er det i utkastet og ut fra erfaringer i arbeidet med nye læreplaner i fagfornyelsen for yrkesfagene, behov for noen ytterligere justeringer? Se utkast til reviderte retningslinjer (se det aktuelle kapitlet side 14-15 med gul overskrift). 2. Er det behov for noen flere justeringer av innholdet i vedlegget Skrivehjelp til læreplangrupper på yrkesfag? Se utkast til skrivehjelp for læreplangrupper her 3. Har dere andre anbefalinger om justering av innhold i retningslinjene som spesielt angår yrkesfagene? <p>Frist for tilbakemelding er 20. desember til marianne.farsdad.jensen@udir.no</p> <p>Knut Gustav Andersen orienterte om nødvendige endringer og presiseringer, og at det ikke er store endringer for yrkesfagene. Se presentasjonen her.</p> <p>Rådet diskuterte saken og ga følgende innspill:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Grunnleggende ferdigheter ligger i alle fagene i innenfor helse- og oppvekst. Det viktig at de knyttes til alle fagene (skrivning, lesing, regning, muntlig og digitale ferdigheter, slik at det gjenspeiler sluttkompetansen. - Det er uheldig å vente med digitale ferdigheter til vg2 – det må være en felles øvelse for alle programfagene. Samfunnsfag alene har ikke ansvar for grunnleggende digitale ferdigheter, men det hører til digitalt medborgerskap. <p>Når deg gjelder de fem grunnleggende ferdighetene er det viktig at de trenes på i alle de ulike fagene elevene har på vg1, vg2 og vg3. Det er en del av opplæringen for å gjøre de til komplette yrkesutøvere tilpasset samfunnets behov. Det er uheldig at de knyttes med ansvar til noen fag. Hver skole må få implementert arbeidet med de grunnleggende ferdigheter som en «automatikk» i de ulike fagene innenfor videregående opplæring.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - Vurderingstesten bør ses på, da det ikke er gjort endringer etter nytt læreplanverk. De generelle tekstene bør styrkes med tanke på ansvaret som ligger til vurdering. Teksten på Udir.no oppleves som bedre enn det som står i læreplanene. - I teksten «Om faget» er ikke sluttvurdering omtalt. Tekst om dette finnes på Udir.no, men bør også inn i retningslinjene. <p>I tillegg hadde AU innhentet erfaringer fra medlem i læreplangruppen for ambulansefaget. Medlemmet mente skrivehjelpen var til god nytte i arbeidet, og påpekte at kapitlet om verb og forståelse av disse var sentrale, slik at det blir en felles forståelse av betydningen av disse når læreplanene skal brukes.</p> <p>Rådet mente også at det er viktig at både instruktører for opplæring i bedrift og prøvenemnder har en felles forståelse av språket i læreplanene.</p> <p>Vedtak: <i>Faglig råd for helse- og oppvekstfag gir Arbeidsutvalget fullmakt til å formulere et svar innen fristen. Øvrige innspill kan sendes Bente Tronrud på e-post innen 13. desember.</i></p>
33/2022	<p>Ny poengberegning for inntak til yrkesfag – oppdrag fra Utdanningsdirektoratet</p> <p>Kunnskapsdepartementet (KD) ber Udir utrede om det er hensiktsmessig med regler som i større grad enn i dag gir en mer balansert vektning av fellesfag og programfag ved inntak til vg2 og vg3 (i skole). Se oppdragsbrev.</p> <p>I dag vektes poengberegningen likt i alle fag, og at det i enkelte utdanningsprogram er flere fellesfag enn yrkesfaglige fag. I henhold til Meld. St. 21 (2020-21) Fullføringsreformen, mener Regjeringen det kan bety at: «En elev som har gode karakterer i fagene rettet mot ønsket fagbrev, kan risikere å bli fortrent av en elev med svakere yrkesfaglig kompetanse, men gode karakterer i fellesfagene».</p> <p>Ved oversøking på vg2 eller vg3 skal elevplassene fordeles etter poengsum der fag gis samme verdi og vektning uavhengig av timetall. Samlet utgjør fellesfagene ca. 1/3 av timetallet på vg1 og de 2-3 programfagene, teller 2/3 av timetallet. Ved beregning av inntakspoeng vil alle karakterer vektet likt, slik at karakterer i fellesfagene som utgjør 1/3 av det totale timetallet, teller inntil 2/3 av total poengsum.</p> <p>Det er store innbyrdes forskjeller mellom utdanningsprogrammene. Helse- og oppvekstfag er et av de fagene som har lavest grad av innfridd førsteønske. Se oversikt over fagene i Utdanningsprogram for helse- og oppvekstfag som viser oppfyllelse av første ønske, lavere ønske, venteliste og ingen tilbud.</p> <p>I LK20 skal fellesfagene støtte opp om programfagene og fellesfagene gjort mer relevante ved å innføre en utdanningsspesifikk del i de yrkesfaglige utdanningsprogrammene, i fellesfagene matematikk og naturfag, og norsk og engelsk.</p> <p>Innspill til mulige løsninger:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ett samlet programfag på både vg1 og vg2, fordi elevenes kompetanse må ses på som en helhet. Ulempen er skjevhet mellom fellesfag og programfag. - Slå sammen alle karakterene i fellesfag og programfag til to gjennomsnittskarakterer som går inn i beregning av karaktersnitt med lik vekt.

Fylkeskommunene mener modellen for poengberegning ikke bør endres til en mer balansert vektning, bl.a. fordi det ikke holdepunkter som viser at yrkesfagelever er svakere i fellesfag. Videre at en slik endring vil signalisere at programfagene er viktigere enn fellesfagene.

Spørsmål til faglige råd:

1. Er det noen utfordringer faglige råd vil fremheve knyttet til gjeldene poengberegningsmodell? Gi en beskrivelse av konsekvensene. Dersom de er ulike for de respektive utdanningene er det fint å få innspill på det.
2. Hvilke(n) løsning ser rådet som mest formålstjenlig? Vi ønsker rådernes beskrivelse av fordeler og ulemper med de løsningene som er drøftet.

Frist for tilbakemelding til Udir er **2. desember 2022**.

Rådsleder orienterte om saken og [her er presentasjonen](#) som ble vist.

Rådet mener dette er en utfordrende sak der det er vanskelig å konkludere, bl.a. fordi kunnskapsgrunnlaget er begrenset. KS sine representanter i rådet synes ikke forslag til mulig løsning er en god idé, og stilte også spørsmål ved fremstillingen av fylkeskommunenes mening, om denne er tilstrekkelig forankret i fylkeskommunene.

Rådet mener fellesfagene er viktige «støttefag» i yrkesutøvelsen av fagene, og at det ikke kan dokumenteres at elever er svakere i fellesfagene. Det er ulik oppfatning i rådet om gjennomsnitt som alternativ løsning. Det stilles spørsmål til hvilke konsekvenser det vil få.

Mange elever fra vg2 barne- og ungdomsarbeiderfaget og helsearbeiderfaget går videre til påbygg, og næringen får ikke læringer. Det innebærer at de teoristerke får plass og fortsetter på påbygg, mens elever med svakere karakterer og som ønsker å bli lærlinger, ikke får skoleplass.

I utdanningsprogram for helse- og oppvekstfag har ambulansefaget stor oversøkning, og det stilles spørsmål til karakterforskjeller i både ambulansefaget, helsefagarbeiderfaget og barne- og ungdomsarbeiderfaget. Videre er det uklart hvilke konsekvenser det vil kunne få hvis det er ønske om påbygg.

Elevperspektivet ble også påpekt; hva betyr det for videre studier og omstilling, og hva med mulighetene etter endt utdanning.

Når det gjelder YFF anses det for å være viktig, men rådet etterspør plassering i hierarkiet.

Rådet mener det er behov for mer kunnskap før beslutning i saken. Grunnet dissens i rådet ble det fremmet følgende to forslag til vedtak, som det ble stemt over. Resultatet var avstemningen ble at 7 medlemmer temte for alternativ 1 og 9 medlemmer som stemte for alternativ 2.

Alternativ 1

Faglig råd for helse- og oppvekstfag viser til Udir sin utredning om behovet for å endre gjeldende poengberegning i forhold til inntak til VG2 og VG3, som gjennomføres på oppdrag fra KD. Saken har vært diskutert i Faglig råd for helse- og oppvekstfag og rådet har fattet følgende vedtak:

Rådet mener saken ikke har tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag og oversikt over faglige, økonomiske og administrative konsekvenser. Prinsipielt mener rådet at programfagene, YFF og fellesfagene må vektes mer likt. Rådet ønsker gjerne saken tilbake fra Utdanningsdirektoratet med et utvidet kunnskapsgrunnlag, slik at rådet kan bidra med faglige innspill i det videre arbeidet.

Alternativ 2

Faglig råd for helse- og oppvekstfag viser til Udir sin utredning om behovet for å endre gjeldende poengberegning i forhold til inntak til vg2 og vg3, som gjennomføres på oppdrag fra KD. Saken har vært diskutert i Faglig råd for helse- og oppvekstfag og rådet har fattet følgende vedtak:

1. Faglig råd for helse- og oppvekstfag (heretter rådet) mener saken slik den foreligger, mangler tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag, herunder analyser av behovet for å foreta endringer i poengberegningen, samt vurderinger av vesentlige faglige, økonomiske og administrative konsekvenser av endringsforslagene for ulike aktører, inkludert elevene.
2. Rådet anerkjenner at vektingen mellom programfagene, YFF og fellesfagene bør vurderes nærmere med tanke på balanse i poengberegningen ift. opptak på vg2 og vg3, og ser det som viktig at saken belyses grundigere i det videre arbeidet.
3. Rådet ønsker gjerne saken tilbake fra Utdanningsdirektoratet med et utvidet kunnskapsgrunnlag ref. vedtakspunkt 1 og vi vil gjerne bidra med våre faglige innspill i det videre arbeidet.

Vedtak:

Faglig råd for helse- og oppvekstfag viser til Udir sin utredning om behovet for å endre gjeldende poengberegning i forhold til inntak til vg2 og vg3, som gjennomføres på oppdrag fra KD. Saken har vært diskutert i Faglig råd for helse- og oppvekstfag og rådet har fattet følgende vedtak:

1. Faglig råd for helse- og oppvekstfag (heretter rådet) mener saken slik den foreligger, mangler tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag, herunder analyser av behovet for å foreta endringer i poengberegningen, samt vurderinger av vesentlige faglige, økonomiske og administrative konsekvenser av endringsforslagene for ulike aktører, inkludert elevene.
2. Rådet anerkjenner at vektingen mellom programfagene, YFF og fellesfagene bør vurderes nærmere med tanke på balanse i poengberegningen ift. opptak på vg2 og vg3, og ser det som viktig at saken belyses grundigere i det videre arbeidet.
3. Rådet ønsker gjerne saken tilbake fra Utdanningsdirektoratet med et utvidet kunnskapsgrunnlag ref. vedtakspunkt 1 og vi vil gjerne bidra med våre faglige innspill i det videre arbeidet.

34/2022 Fylkesbesøk til Møre og Romsdal fylke i april 2023 – status og videre planlegging

Det er tidligere vedtatt i rådsmøte at fylkesbesøket skal gjennomføres uke 16 i 2023. Rådet etablerte en arbeidsgruppe som skal bidra i planlegging av fylkesbesøket som består av Ingri Bjørnevik (leder av arbeidsgruppen), Silje Paulsen og Anne Yun Rygh.

Her er utkast til brev til Møre og Romsdal fylkeskommune om fylkesbesøket med forslag til tidspunkt og samarbeid om planleggingen.

AU foreslår følgende rammer for fylkesbesøket:

	<ul style="list-style-type: none"> - Gjennomføres fra 18.-20. april 2023 - Dag 1 – avreise ved lunsjtid til Ålesund med rådsmøte på ettermiddagen. Overnatting i Ålesund. - Dag 2 – besøke Ålesund videregående skole. Reise videre til Molde og møte med Møre og Romsdal fylkeskommune. Overnatting i Molde. - Dag 3 – Skolebesøk før hjemreise ved lunsjtid. <p>Anne Yun Rygh innledet i saken.</p> <p>Rådet ønsker å snu på rekkefølgen og starte i Molde før Ålesund, men med de samme rammene som ellers er skissert.</p> <p>Vedtak: <i>Rådet tar saken til orientering.</i></p>
35/2022	<p>Høring - Forslag til forskrift om opptak, studier og eksamen ved fagskolestudiet Brann, redning og samfunnssikkerhet.</p> <p>Det skal etableres statlig fagskole for brann- redning og samfunnssikkerhet fra høsten 2023, der studentene blir utdannet til et lovregulert yrke. Forskriften er en lokal forskrift for fagskolestudiet som skal gi utfyllende regler til opptak. Fagskolen skal gi heltidsansatte i brann- og redningsvesenet kompetansen som trengs for fremtidens utfordringer og risikobilde.</p> <p>Søkere må enten ha relevant fag- og svennebrev, treårig yrkesfaglig opplæring og generell studiekompetanse (nivå 4 i Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk), eller tilsvarende realkompetanse. Studiet utgjør 120 studiepoeng.</p> <p>Relevante fag-/svennebrev innenfor følgende utdanningsprogram kvalifiserer for opptak: bygg- og anleggsteknikk, elektro- og datateknologi, teknologi og industrifag, salg, service og reiseliv, informasjonsteknologi og medieproduksjon, samt naturbruk. Innen helse- og oppvekstfag er det begrenset til ambulans- og helsefagarbeiderfaget.</p> <p>Rådsleder orienterte om forslag til forskrift.</p> <p>Rådet bemerket at portørfaget ikke kvalifiserer for opptak til studiet.</p> <p>Her er høringsbrevet. Frist for å uttale seg er 6. desember 2022.</p> <p>Vedtak: <i>Rådet tar saken til orientering. Rådsmedlemmene vurderer om det skal sendes høringsinnspill fra de respektives organisasjoner.</i></p>
36/2022	<p>Strukturendring hudpleie – orientering fra Udir om veien videre</p> <p>Inger Lise Stieng og Sana Ali orienterte.</p> <p>Udir har mottatt svar fra Kunnskapsdepartementet (KD) om forslag til strukturendring og endring i fag- og yrkesbetegnelse innen hudpleie. Her er saken sendt Udir og her er svaret fra KD.</p> <p>I svaret fremgår at KD støtter Udires konklusjon: «....om at en eventuell strukturendring</p>

	<p>sendes på en bred høring før endelig beslutning om å gjøre hudpleie om til lærefag og en eventuell endring av fag- og yrkesbetegnelsen.</p> <p>Det bør i høringen også spørres eksplisitt om de nevnte forholdene». De nevnte forholdene gjelder at forslaget kan få konsekvenser for blant annet overtallige lærere, økte kostnader for fylkeskommunene og at den reelle læreplassituasjonen er noe uklar.</p> <p>Utdanningsdirektoratet arbeider med hørings spørsmål der planen er å sende saken på høring før jul. Rådet mener partenes innflytelser er vesentlig for saken.</p> <p>Vedtak: Rådet tar saken til orientering.</p>
37/2022	<p>Orienteringer v/AU-HO og Utdanningsdirektoratet</p> <p>Endringer i rådets sammensetning</p> <ul style="list-style-type: none"> - Linda Hafskjold som har vært observatør fra Helsedirektoratet, går ut av rådet fra 1. desember. Avventer tilbakemelding om ny observatør. - Torbjørn Furulund som er medlem fra NHO Service og Handel fortsetter som varamedlem, men representerer NHO Geneo i fortsettelsen. Hans vara Anette Gilbrant går ut av rådet. Nytt medlem er Tone Mila fra NHO Geneo. <p>a) Rådsmøter våren 2023</p> <ul style="list-style-type: none"> - Torsdag 16. februar 2023 kl. 1000 – 1500 - fysisk møte - Tirsdag 18. – torsdag 20. april 2023 – fylkesbesøk - Uke 11/12 (medio mars) - Teamsmøte ved behov – dato kommer - Torsdag 8. juni kl. 1000-1500 – fysisk møte <p>b) Oppsummering fellesmøte mellom Udir og FR-AU 15. november 2022 Her er oppsummering, presentasjon og oppdrag ny poengberegning yrkesfag</p> <p>c) Kompetansepakker for implementering av fagfornyelsen – status Det arbeides med videreutvikling av kompetansepakkene (implementering av læreplaner og prøvenemd) etter innspill fra bl.a. de faglige rådene. Det gjelder:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Utfordring med innlogging - Innholdsfortegnelse - En kortversjon av modulen om lærlinger og en videregående del - Flere eksempler/korte filmer fra de ulike opplæringsprogrammene. <p>d) Et helhetlig system for kompetanse og karriereutvikling i barnehage og skole – NOU 2022:3 – Høring</p> <p>Her er rapporten. Forslaget innebærer at:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Alle nyutdannede lærere i barnehage og skole skal få rett til et introduksjonsår • Det innføres et nasjonalt system for karriereutvikling med fire karriereveier • Flere lærere og andre ansatte som arbeider med barn og elever i barnehage og skole skal få like muligheter og vilkår for å delta i videreutdanning • Barnehage- og skoleutvikling skal styrkes med bedre muligheter for langsiktig og forutsigbar planlegging, og ved å bedre møte lokale behov i barnehager og skoler <p>Høringsfrist 28. februar 2023. Organisasjonene som er representert i rådet vil få rapporten til høring. Dette blir sak på neste rådsmøte. Ingri Bjørnevik og Tone Mila ser på hva som</p>

	<p>kan være interessant knyttet til fag- og yrkesopplæringen.</p> <p>e) Om arbeidet med forskrift til ny opplæringslov:</p> <p>SRY nedsatte i møte 23. september en hurtigarbeidende arbeidsgruppe som gir kommentarer og innspill til forskriftsarbeidet.</p> <p>Planen er i utgangspunktet at alle kapitlene i forskriften skal være sendt over til Kunnskapsdepartementet innen 15. desember 2022. Forskriftsarbeidet avhenger av lovarbeidet. Gjennom vinteren 2023 vil Udir bruke tiden på gjennomgang av hele forskriften (språkvask, sammenhenger mm) før forskriften skal på høring våren 2023. Etter planen skal ny opplæringslov med forskrift tre i kraft 01.08.2024.</p> <p>Vedtak: <i>Rådet tar sakene til orientering.</i></p>
38/2022	<p>Eventuelt <i>Ingen saker.</i></p>